

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (216.)
dnia 25 czerwca 2019 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na podstawie umowy (druk senacki nr 1202, druki sejmowe nr 3469 i 3470).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Marek Rocki)

Przewodniczący Marek Rocki:

Zaczynamy dwieście szesnaste posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

Zebraliśmy się, aby z rozpatrzyć ustawę o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na podstawie umowy.

Referuje pan minister Wawrzyk.

Ale przedtem powitam pana ministra, panią dyrektor Kingę Straś i panią Natalię Jaworską-Dębską z Departamentu Ekonomicznego UE.

Proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowne Panie i Panowie Senatorowie!

Omawiana ustawa została przygotowana na wypadek sytuacji, w której doszłoby do brexitu na podstawie właśnie wspomnianej umowy wynegocjowanej między Unią Europejską a Wielką Brytanią. Chodzi tak naprawdę o to, aby zapewnić regulację i stosowanie prawa unijnego w Wielkiej Brytanii, a także relacje Polski z nią na dotychczasowych zasadach w tzw. okresie przejściowym. Tak praktycznie rzecz biorąc, to chodzi o jeden punkt. On jest najistotniejszy z całej tej umowy. Chodzi o możliwość stosowania tzw. europejskiego nakazu aresztowania, który zgodnie z polskimi regulacjami wymaga drogi ustawowej, aby mógł być stosowany poza procedurami ekstradycyjnymi. Europejski nakaz aresztowania dotyczy państw członkowskich Unii Europejskiej, tak więc aby mógł być dalej stosowany w relacjach z Wielką Brytanią w przypadku brexitu, konieczna jest specjalna ustawa. Niemniej jednak, tak jak powiedziałem, to jest ustawa okresowa, która być może nawet nie wejdzie w życie,

gdyby doszło do brexitu bezumownego. No, ale musimy być po prostu przygotowani na każdy scenariusz. Te umowy, nazwijmy to, okołobrexitowe i inne są sukcesywnie przyjmowane. Teraz przedstawiamy ustawę, która dotyczy tych kwestii, o których wspominałem, i ma wejść w życie w wypadku, gdyby jednak doszło do brexitu na podstawie umowy między Wielką Brytanią a Unią Europejską. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Poproszę o opinię Biura Legislacyjnego.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Ustawa jest krótka. Rzeczywiście, jej istotą jest wskazanie w art. 2, jak będzie traktowana Wielka Brytania w okresie przejściowym i co przez ten okres przejściowy powinniśmy rozumieć.

Niestety, ustawa, mimo że krótka, nie jest do końca zgodna z zasadami techniki prawodawczej. I ja chciałbym tu zwrócić uwagę na 2 kwestie, które z jednej strony mają charakter technicznolegislacyjny, a z drugiej strony mogą w przyszłości wywołać więcej problemów, niż nam się wydaje.

Po pierwsze... Będę to przedstawiał po kolei, w takiej kolejności, jak to jest w ustawie, czyli zacznę od tytułu. Ustawa ma tytuł następujący: „Uregulowanie niektórych spraw w związku z wystąpieniem”... Proszę państwa, ta ustawa nie reguluje więcej niż jednej sprawy. Reguluje jedną sprawę, konkretną sprawę dotyczącą okresu przejściowego. A więc należy stwierdzić, że tytuł ustawy jest nieadekwatny do tego, co się w tym akcie znalazło.

Druga kwestia: art. 1. On również sugeruje, że w ustawie uregulowano coś ponad to, co dotyczy okresu przejściowego. Proszę zwrócić uwagę: „ustawa reguluje kwestie związane z okresem przejściowym”. Tam

żadnych kwestii nie ma. Tam jest tylko przesądzenie, w art. 2, o tym, jak należy traktować okres przejściowy, w jaki sposób należy go rozumieć, poprzez odniesienie się do art. 126 umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej. I w związku z tym, Drodzy Państwo, tytuł ustawy powinien zostać zmodyfikowany w taki sposób, aby adekwatnie informował adresata o treści ustawy, tak jak to zaproponowano w pierwszej uwadze szczegółowej w opinii, a jednocześnie art. 1 jest w ogóle zbędny, jego w ustawie nie powinno być. Nie ma żadnej wartości, ani informacyjnej, ani merytorycznej. Tak jak powiedziałem wcześniej, może nawet wprowadzać adresatów w błąd.

Kolejna kwestia, bardziej istotna, która wiąże się z merytoryczną stroną ustawy, to jest kwestia tego, czy potrzebny jest art. 4 w tej ustawie. Art. 4 to przepis o wygaśnięciu mocy ustawy. Zgodnie z art. 4 ustawa będzie obowiązywała do końca okresu przejściowego, o którym mowa... A więc de facto do końca roku 2020. Proszę państwa, dlaczego ten przepis jest groźny? Dlaczego ten przepis jest niebezpieczny? Proszę sobie wyobrazić sytuację, w której 31 grudnia 2020 r. ta ustawa wypada nam z systemu prawnego, a jednocześnie musimy ocenić skutki zdarzeń prawnych, które zaistniały przed wygaśnięciem ustawy, przed wyeliminowaniem ustawy z systemu prawnego, a których skutki mają miejsce, trwają po 1 stycznia 2021 r. Instytucja przepisu przejściowego, instytucja okresu przejściowego z samej swej istoty ma charakter incydentalny, czasowy. Przyjmuje się, że przepisy przejściowe mają charakter samoderogujący. One same z systemu prawnego wypadają. Tego rodzaju przepisów się nie uchyla. Nie formułuje się przepisów, które przewidują moc utratę przez takie przepisy. Tak naprawdę ustawa, o której dzisiaj rozmawiamy, powinna być czytana razem z umową, do której się odnosi. I tak naprawdę okres przejściowy... To, kiedy ten okres przejściowy się skończy, kiedy zakończy się ostatni ze skutków zdarzenia, które zaistniało w okresie przejściowym, powinniśmy czytać przez pryzmat umowy. I tak naprawdę dopiero w momencie, kiedy ostatnie ze zdarzeń prawnych zaistniałych w okresie przejściowym przestanie wywoływać skutki, ta ustawa przestanie mieć jakiegokolwiek znaczenie. I w ten sposób nastąpi jej derogacja z systemu prawnego.

Ja jako przykład podam sytuację... Pan minister odniósł się tu do europejskiego nakazu aresztowania. Może oczywiście zaistnieć taka sytuacja, że z europejskim nakazem aresztowania wystosowanym przez Polskę albo w stosunku do Polski będziemy mieli do czynienia pod sam koniec 2020 r., prawda? I teraz pojawi się pytanie: czy 1 stycznia 2021 r., wobec faktu, że tej ustawy już w systemie prawnym nie ma, Wielka Brytania w odniesieniu do tego europejskiego nakazu aresztowania powinna być traktowana jako państwo członkowskie, czy jako państwo trzecie? Tego problemu nie ma na gruncie umowy, ale ten problem pojawi się na gruncie tej ustawy. Bo ustawa zawiera art. 4.

W mojej ocenie w tej ustawie nie powinno być art. 4. I to jest jakby największy zarzut do tej ustawy, ponieważ istnienie art. 4 – gdyby się tak zdarzyło, że ta ustawa znajdzie zastosowanie – może z dniem 1 stycznia 2021 r.

rodzić dużo więcej pytań, dużo więcej wątpliwości, niż gdyby tej ustawy w systemie prawnym w ogóle nie było. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Odpowiem tak, Panie Senatorze, Wysoka Komisjo. Trochę niezręcznie się czuję, ale muszę to powiedzieć. Od razu bardzo przepraszam. My oczywiście nie kwestionujemy tych uwag, mówię to, żeby nie było wątpliwości. Tylko żeby pokazać, skąd się wzięły takie, a nie inne zapisy, muszę przytoczyć historię powstawania tej ustawy.

Nasz projekt, przygotowany przez resort, miał w tych punktach, o których powiedział pan legislator, całkiem inne brzmienie. Zmieniliśmy je na inną wersję – jeszcze nie na tę, która jest teraz – w związku z uwagami zgłoszonymi przez RCL, czyli Rządowe Centrum Legislacji. Ten projekt trafił do Sejmu w wersji zaaprobowanej przez RCL. Legislatorzy sejmowi zażyczyli sobie w tych punktach, o których pan legislator powiedział, tej wersji, którą państwo w tej chwili macie. Tak więc to nie jest wersja do końca ministerialna, tylko wersja legislatorów sejmowych. Ale, tak jak wcześniej przyjmowaliśmy uwagi legislacyjne, tak samo i te przyjmujemy.

Przewodniczący Marek Rocki:

Czyli, inaczej mówiąc, gdybyśmy zaproponowali i przyjęli poprawkę, to byłoby to zgodne z poglądami ministerstwa?

Otwieram dyskusję.

Nie widzę zgłoszeń.

Ja proponuję poprawkę polegającą na wykreśleniu artykułu...

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Czy ja mogę, Panie Przewodniczący?)

Tak, bardzo proszę.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski:

Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Mamy 2 grupy uwag: uwagi dotyczące nadania tytułowi takiego brzmienia, żeby on był adekwatny... Czyli Biuro Legislacyjne proponuje, żeby po prostu w tytule powiedzieć adresatom, o co chodzi w tej ustawie. I teraz Biuro Legislacyjne... W ocenie Biura Legislacyjnego... Ja już sobie... Przepraszam, zagubiłem się, bo nie spiąłem sobie kartek i teraz muszę to uporządkować. Zaproponowałem, aby tytuł ustawy brzmiał po prostu „ustawa o okresie przejściowym, o którym mowa w Umowie o wystąpieniu

Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej”. Po prostu. Bo o tym ta ustawa jest.

I z tą propozycją poprawki wiąże się propozycja poprawki polegająca na skreśleniu art. 1.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, te dwie łącznie.

I druga proponowana poprawka... Właściwie nie druga, tylko trzecia, ale w drugim bloku tematycznym. Ona dotyczy wykreślenia art. 4. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Czy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pan senator Majer.

Senator Ryszard Majer:

Ja mam w tej sytuacji tylko jedno pytanie do pana ministra. Bo ja z tej wypowiedzi, no, bardzo dyplomatycznej, tak nie do końca zrozumiałem, czy ta poprawka, którą zgłaszają nasi legislatorzy, spotyka się z uznaniem rządu, czy też nie.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk: Ja już powiedziałem, że tak.)

Dobrze. Czyli możemy ją...

Przewodniczący Marek Rocki:

Czy tekst tych poprawek, które przedstawił pan legislator, jest dla wszystkich jasny?

(Głos z sali: Tak.)

Kto z państwa jest za przyjęciem zaproponowanych poprawek? (7)

(Głos z sali: 7.)

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jest przeciw? (0)

Czy ktoś wstrzymał się od głosu? (0)

Stwierdzam, że komisja...

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski:

Ja tylko zapytam, żeby formalności stało się zadość: jak rozumiem, to były poprawki pana przewodniczącego, tak?

Przewodniczący Marek Rocki:

Tak.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Dziękuję.)

Czy jesteśmy gotowi, żeby przegłosować opinię o ustawie z tymi poprawkami?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy powinniśmy głosować odrębnie przyjęcie tej opinii? Czy wystarczy zgłoszenie poprawek? Bo to mi umknęło.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jasne.

To pozostaje zaproponowanie sprawozdawcy komisji.

Proponuję, żeby senator Majer przedstawił tę ustawę na posiedzeniu Senatu.

Dziękuję, Panie Ministrze.

(Głos z sali: Nie głosujemy?)

(Głos z sali: To trzeba jeszcze przegłosować.)

(Głos z sali: Całość ustawy z poprawkami.)

Z poprawkami, tak?

(Brak nagrania)

Przewodniczący Marek Rocki:

Kto z państwa jest za przyjęciem ustawy z przyjętymi poprawkami? (7)

(Głos z sali: 7.)

(Brak nagrania)

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 13)

Kancelaria Senatu
Opracowanie:
Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów
Druk i łamanie:
Centrum Informacyjne Senatu, Dział Edycji i Poligrafii